

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рж1 г 10/2026
24.09.2026. године
Београд

Врховни суд, судија Марина Милановић, одређена Годишњим распоредом послова на основу одредбе члана 7. став 5. Закона о заштити права на суђење у разумном року („Службени гласник Републике Србије“ број 40/15, 92/23), у поступку заштите права на суђење у разумном року предлагача АА из ..., одлучујући о жалби предлагача изјављеној против решења Апелационог суда у Београду Р4 г 56/26 од 29.07.2026. године, донео је дана 24.09.2026. године

РЕШЕЊЕ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, жалба предлагача и потврђује решење Апелационог суда у Београду Р4 г 56/26 од 29.07.2026. године.

Образложење

Решењем Апелационог суда у Београду Р4 г 56/26 од 29.07.2026. године одбијен је као неоснован приговор предлагача АА из ... ради убрзања поступка у предмету Апелационог суда у Београду Гж 257/20.

Против наведеног решења, предлагач је изјавио благовремену жалбу из свих законом прописаних разлога, са предлогом да председник Врховног суда усвоји жалбу у целости, преиначи решење Апелационог суда у Београду Р4 г 56/26 од 29.07.2026. године или да усвоји жалбу и наведено решење укине и предмет врати истом суду на поновно одлучивање.

Одлучујући о жалби, на основу одредаба члана 16. и 17. Закона о заштити права на суђење у разумном року („Службени гласник Републике Србије“, број 40/15 и 92/23), Врховни суд је утврдио да је жалба предлагача није основана.

У првостепеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачке 1.- 3, 5, 7. и 9. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд, као другостепени суд у овом поступку, пази по службеној дужности.

Према разлозима побијаног решења, предлагач је 07.07.2026. године поднео приговор ради убрзања поступка са допуном од 09.07.2026. године, тражећи да суд утврди да му је у поступку пред Апелационим судом у Београду у предмету Гж 257/20 повређено право на суђење у разумном року и то за период почев од 18.01.2023.

године, који је наступио након што је том предлагачу већ утврђена повреда права на суђење у разумном року у овом предмету решењем Апелационог суда у Београду Р4 г 65/22 од 18.01.2023. године, а имајући у виду да од наведеног дана до подношења предлога још увек није одлучено у другостепеном поступку, тачније није поступљено по налогу из наведеног решења, чиме је учињена континуирана повреда права на суђење у разумном року у наведеном предмету.

Према извештају судије известиоца од 28.07.2026. године, списи предмета Гж 257/20 додељени су у рад судији известиоцу дана 08.12.2021. године, након чега је решењем тог суда Гж 257/20 од 15.06.2022. године отворена расправа у предметној правној ствари и рочиште заказано за 19.09.2022. године, на коме су приступили дотадашњи пуномоћник тужиле и тужени лично, док пуномоћник туженог, адвокат Петар Јанковић иако уредно позван на исто није приступио нити је оправдао свој изостатак. На том рочишту пуномоћник тужиле информативно је упознао суд да је тужилца преминула, те је истом дат налог да у року од 15 дана достави суду извод из матичне књиге умрлих за тужилцу. Адвокат Здравко Ђукановић није поступио по наведеном налогу суда, па се суд дописом од 12.05.2023. године службеним путем обратио надлежном матичару и затражио достављање извода из матичне књиге умрлих за тужилцу. Поступајући по наведеном допису дана 02.06.2023. године суду је достављен извод из матичне књиге умрлих за Град Београд, матично подручје Савски венац, из ког је утврђено да је под текућим бројем ... за 2019. годину извршен упис чињенице смрти на дан ...2019. године тужиле ББ рођене ...1955. године са последњим пребивалиштем у Београду, улица ... број Због смрти тужиле решењем тог суда Гж 257/20 од 07.06.2023. године, ставом првим изреке, утврђен је прекид поступка у тој правној ствари због смрти странке, ставом другим изреке, одлучено да ће поступак бити настављен када наследници тужиле, преузму поступак или их суд на предлог противне стране, позове да то учине. Решење је достављено пуномоћнику туженог адвокату Петру Јанковићу дана 26.06.2023. године. У току поступка пред другостепеним судом није преузет поступак од стране законских наследника тужиле уз достављање одговарајућих доказа о сродству, односно правном следбеништву покојне странке нити је противна странка предлагала да их суд позове да то учине, сагласно одредби члана 225. ЗПП због чега у тој фази поступка пред другостепеним судом још увек нема места наставку поступка.

По оцени Врховног суда, правилно је Апелациони суд у Београду закључио да предлагачу није повређено право на суђење у разумном року са оценом да је суд, имајући у виду сложеност предмета и поступање странака у поступку, предузимао процесне радње у разумном року, због чега је одбио као неоснован приговор предлагача за убрзање предметног поступка.

Одредбом члана 32. став 1. Устава Републике Србије прописано је да свако има право да му независан, непристрасан и законом већ установљени суд, правично и у разумном року јавно расправи и одлучи о његовим правима и обавезама, основаности сумње која је била разлог за покретање поступка, као и о оптужбама против њега.

Закон о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20), у одредби члана 10. став 1. прописује да странка има право да суд одлучи о њеним захтевима и предлозима у разумном року.

Европска конвенција за заштиту људских права и основних слобода („Службени лист СЦГ“-међународни уговори, бр. 9/2003, 5/2005, 7/2005... („Службени гласник РС“-међународни уговори, бр. 12/2010, 10/2015), у одредби члана 6. став 1. прописује да свако током одлучивања о његовим грађанским правима или обавезама или о кривичној оптужби против њега, има право на правичну јавну расправу, у разумном року, пред независним и непристрасним судом образованим на основу закона.

Одредбом члана 4. Закона о заштити права на суђење у разумном року прописано је да при одлучивању о правним средствима којима се штити право на суђење у разумном року, уважавају се све околности предметног случаја, пре свега сложеност чињеничних и правних питања, целокупно трајање поступка и поступање суда, јавног тужилаштва или другог државног органа, природа или врста предмета суђења или истраге, значај предмета суђења или истраге по странку, понашање странака током поступка, посебно поштовање процесних права и обавеза, поштовање редоследа решавања предмета и законски разлози за заказивање рочишта и главног претреса и израду одлуке.

Разумна дужина трајања судског поступка представља оптимално потребно време да се одлучи о праву странке које је спорно, да би се отклонила неизвесност, а странка добила сазнање да ли јој спорно право припада или не, чиме се обезбеђује и правна сигурност странака.

Међутим, оптимално потребно време за окончање поступка је релативно јер се процењује у сваком конкретном случају, на основу околности које се тичу сложености чињеничних и правних питања у судском поступку, понашања подносиоца захтева за заштиту права на суђење у разумном року, поступање суда, природе захтева односно значаја предмета спора за подносиоца захтева. Случајеви који, према својим околностима, имају посебан значај за подносиоца приговора или за њега постоји ризик због одуговлачења поступка, захтевају нарочиту марљивост у поступању односно посебну и изузетну хитност те се и реално краће време трајања поступка може сматрати неразумним.

У конкретном случају након утврђене повреде права на суђење у разумном року решењем Апелационог суда у Београду Р4 г 65/22 од 18.01.2023. године, суд је поступао ажурно, донео је решење о отварању расправе пред другостепеним судом (члан 383. ЗПП) и заказао рочиште на коме је пуномоћник тужиље обавестио суд о смрти тужиље, али није поступио по налогу суда да достави доказ о наведеној чињеници – извод из матичне књиге умрлих у датом року, након чега је суд по службеној дужности од надлежног органа исти прибавио. Како прекид поступка због смрти странке наступа по самом закону, суд је донео решење Гж 257/20 од 07.06.2023. године којим је утврдио прекид поступка применом члана 222. став 1. тачка 1. ЗПП и члана 385. ЗПП. Поступак који је прекинут из разлога наведених у члану 222. тачка 1. до 5. ЗПП наставиће се када наследник или старалац заоставштине, нови законски заступник, стечајни управник или правни следбеници правног лица преузму поступак или када их суда на предлог противне стране позове да то учине (члан 225. ЗПП), при чему се морају доставити и докази о сродству односно правном следбеништву покојне странке, што пред другостепеним судом није учињено, због чега пред другостепеним

судом нема места наставку поступка. Како је према одредби члана 224. Закона о парничном поступку прописано да прекидом поступка престају да теку сви рокови одређени за вршење парничних радњи и да за време трајања прекида поступка суд не може да предузима никакве радње у поступку (став 2. истог члана), то се све до испуњења услова за наставак поступка прописаних чланом 225. став 1. истог Закона не може остварити делотворно дејство тражених мера ради убрзања поступка, како је то правилно утврдио и Апелациони суд.

Врховни суд истиче да је у својој пракси Европски суд за људска права изразио став према коме само она одлагања за која се држава може сматрати одговорном могу оправдати налаз да је прекорачен разумни рок (став 61. пресуде од 13.11.2003. године донете у предмету *Napialo protiv Hrvatske*, број представке 66485/01).

Полазећи од наведених материјално-правних одредби у контексту утврђеног чињеничног стања, Врховни суд налази да је првостепени суд одлучујући о притовору предлагача правилно оценио све утврђене чињенице битне за одлуку у овој правној ствари и приликом доношења побијаног решења узео у обзир све напред наведене околности. Чињеница да поступак пред другостепеним судом још увек није окончан, није од утицаја на другачије одлучивање у овој правној ствари, јер се поступање другостепеног суда за сада не може оценити као неажурно или ван разумног рока због прекида поступка због смрти странке који траје више година, с обзиром да суд не може да предузима никакве радње у поступку све до испуњења услова за наставак поступка прописаних чланом 225. став 1. Закона о парничном поступку.

Из изнетих разлога, Врховни суд је одлучио као у изреци применом члана 18. став 2. Закона о заштити права на суђење у разумном року.

Судија
Марина Милановић, с.р.

Поука о правном леку
Против овог решења није дозвољена жалба
у смислу члана 21. Закона о заштити права
на суђење у разумном року.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић